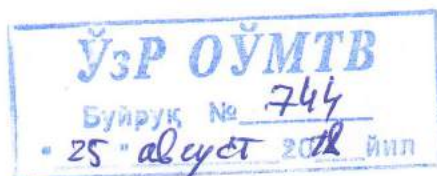


Ўзбекистон Республикаси  
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи,  
архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура  
мутахассислигининг малака талаблари

Тошкент



## СЎЗ БОШИ

### 1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент архитектура-қурилиш институти;
- Ўзбекистон Республикаси Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш Бош бошқармаси.

### 2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» август даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

### 3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

## МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<b>5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислигининг умумий тавсифи.....</b>	4
1.1	Кўлланиш соҳаси .....	4
1.2	5A340102 — Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг тавсифи.....	5
2.	<b>5A340102-Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича магистрантларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар.....</b>	6
2.1	Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар .....	6
2.2.	<i>5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш</i> мутахассислиги бўйича магистрантларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари.....	7
3.	<b>5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....</b>	9
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар .....	10
3.2.	5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми.....	11

**1. 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислигининг умумий тавсифи**

*5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш* магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи олий таълимнинг дастури амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «магистр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати, ўқиш шакли ва мос малака (даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

**Ўқув режаси ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака (даража)си**

<b>Ўқув режа ва фан дастурининг номи</b>	<b>Малака (даража)</b>	<b>Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати</b>
Мутахассисликнинг ўқув режа ва фан дастурлари	Магистр	2 йил

**1.1. Қўлланиш соҳаси**

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги олий таълим муассасалари учун мажбурий талаблар мажмуасини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур магистратура мутахассислиги бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда асосий ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

-мазкур магистратура мутахассислиги бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

-магистратура мутахассислигининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

-ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув-услубий бошқармаси (бўлими) бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

-битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи, Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

-олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

-олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

-магистратура мутахассисликларидан бирини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган бакалаврлар ва бошқа манфаатдорлар.

**1.2. 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг тавсифи**

**1.2.1. 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш** мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш, ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахассисликка санъат, архитектура ва шаҳарсозлик тарихи, шаҳарсозлик ва архитектура ёдгорликлари, уларни таъмирлаш, сақлаш ва улардан замонавий мақсадларда фойдаланиш, истиклол йиллари архитектураси, архитектура назариясига оид фанларни ўқитиш; Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси “Санъатшунослик” илмий-тадқиқот институтида, Ўзбекистон Республикаси Маданий меърос объектларини муҳофаза қилиш Бош бошқармасида ва бошқарманинг вилоятлардаги филиалларида; археология институтларида; туризмга оид муассасаларда; жойлардаги лойиҳалаш институтлари ва хусусий тарихий ёдгорликларни таъмирлаш устaxonаларида комплекс масалаларни ечиш.

*Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.*

**1.2.2. 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш** мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- тарихий шаҳарлар;
- тарихий маҳаллалар;
- археологияга оид ёдгорликлар;
- меъморий ёдгорликлар;
- боғ саройлар, парклар ва уларнинг комплексидаги меъморий ёдгорликлар;
- аҳоли яшаш пунктларида жойлашган қадимги иморатлар;
- тарихий мажмуалар ва ансамбллар;
- муқаддас кадамжолардаги меъморий ёдгорликлар;
- ёдгорликларда ишлатилган қурилиш материаллари, безаклар ва уларнинг таркибий тузилиши;
- тарихий ёдгорликлар меъморий таъсирида бўлган қурилмалар;

*Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.*

**1.2.3. 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш** мутахассислик бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари:

- *Илмий-тадқиқот фаолияти;*
- *Ташкилий-бошқарув фаолияти;*
- *Лойиҳавий-конструкторлик фаолияти;*
- *Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида илмий - педагогик ҳамда ўрта махсус, касб-хунар таълим тизимида педагогик фаолият (ўрнатилган тартибда);*
- *Консалтинг хизмати фаолияти ва шу кабиларни ўз ичига олади.*

*Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологиячарнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.*

Мутахассислик бўйича тайёрланган магистрлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълимни давом эттириш имкониятлари Магистратурани битирувчилари магистр академик даражасини олгандан сўнг олий таълим муассасалари ҳамда Ўзбекистон Ресубликаси Фанлар академияси ва тармок ИТИларда катта илмий ходим-изланувчи ва мустақил тадқиқотчи сифатида илмий - тадқиқот ишларини давом эттириши мумкин.

## **2. 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича магистрантларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар**

2.1. Магистрантларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- илмий дунёкарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши; ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- миллий маънавий ва умуминсоний қадриятлар бўйича ўз нуқтаи назарини оғзаки ва ёзма баён этиши, миллий ғоянинг назарий асосларни англаган ҳолда “Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон ҳаёт қуриш” бош ғоясининг моҳиятини ҳамда унинг асосий ғоялар билан мутаносиблиги ва фарқини билиши;

- табиат ва жамиятда юз бераётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, инсоннинг маънавий қиёфаси ҳақида билимларга эга бўлиши, улардан ҳаётда ва касбий фаолиятида ҳамда замонавий илмий тадқиқотларда фойдалана олиши;

- шахснинг инсон, жамият, атроф муҳитга бўлган муносабатини тартибга солувчи ҳуқуқий ва ахлоқий меъёрларни касбий фаолиятида қўллаш олиши;

- янги билимларни мустақил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши;

- ўзининг индивидуал билимларига таянгани ҳолда ижтимоий ва шахсий аҳамиятга эга бўлган муаммоларни тушуниши ва уларни таҳлил қилиши;

- ўз фаолиятида меъёрий ҳуқуқий ҳужжатлардан фойдалана билиши;

- фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услубига, оғзаки ва ёзма нутқини аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;

- илмий фаолияти натижаларини хис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулият шаклланган бўлиши;

- касбий фаолиятда ўзлаштирган фанларнинг асосий қонунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;

- хорижий тиллардан бирини илмий мулоқот ва касбий малака алмашиш воситаси сифатида эгаллаган бўлиши;

- ахборотни тўплаш, сақлаш, уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаши;

- ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиши;

- ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши;

- бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;

- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиши;

- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашиши;

- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаши;

- патент олиш учун иш меъёрий ҳужжатлар тайёрлай олиши;

- давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиши лозим.

**2.2. 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари**

**Илмий-тадқиқот фаолиятида:**

- мутахассисликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қила олиш;

- ёдгорликларни ўрганиш, уларни таъмирлаш ва қайта қуришда амалий масалаларни ечиш учун янги технологияларни қўллаш;

- ўтказилаётган илмий-тадқиқот лойиҳалари мавзуси бўйича манбалардан фойдаланиш, танланган объектнинг ўлчов ишларини амалга ошириш, таъмирлаш қоидаларининг тўғри танланишини тадқиқот қилиш ва ишлаб чиқиш;

- интернет тармоғида энг янги илмий, технологик ва эксплуатацион ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

- илмий семинар, конференция ва симпозиумларда фаол иштирок этиш;

- мос мутахассислик мавзуси бўйича илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш;
- ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш, рефератлар ва библиографияларни тузиш;
- илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва янги илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши;
- ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

#### **Ташкилий-бошқарув фаолиятида:**

- лойиҳаларни амалга оширишни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, фавқулодда содир бўлиши мумкин бўлган масалаларни таҳлил қилиш, лойиҳалаш гуруҳини бошқариш;
- меъморий ёдгорликларни сақлаш ва қайта қуриш, уларнинг муҳофаза зоналарини белгилаш, ёдгорликлардан ижтимоий мақсадлар ва туризм эҳтиёжларида фойдаланишни ташкил қилиш ва бошқариш;
- замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва уларнинг эксплуатацияси билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиш;
- бажарилаётган иш режасини тузиш ва бу ишни назорат қилиш, ишни бажариш учун зарур бўлган ресурсларни режалаштириш, ўз ишининг натижаларини баҳолаш;
- касбий этика кодексига риоя қилиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

**Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда умумий ўрта, ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолият (ўрнатилган тартибда);**

- ўрта махсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб бакалаврият ва магистратура ўқув режаларида ўзлаштирилган фанлар доирасида назарий ва амалий машғулотларини ўтказиш;
- ўқув фанларини ўқитиш методикасини эгаллаши;
- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўқув машғулотларини ўтказиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик хужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириш;
- ўқитилаётган фан бўйича машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиш;
- мустақил таълим ва ижодий қидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва бошқа соҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш;
- электрон (e-learning) ва мобил (m-learning) ўқитиш учун ўқув-методик мажмуаларни ишлаб чиқиш;



- узлуксиз таълим тизимининг Давлат таълим стандартлари, Давлат талаблари ва бошқа ўқув-меъёрий хужжатларни ишлаб чиқиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

**Турли хизматлар кўрсатиш:**

- мутахассислик бўйича архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш қайта қуриш соҳасида мавжуд ҳолатнинг аналитик таҳлилини ишлаб чиқиш;

- архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклашга оид лойиҳаларни экспертиза қилишда иштирокчи сифатида қатнашиш;

- ихтисосликка мос мавзу бўйича турли хизматларни кўрсатиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

**3. 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар**

Магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фанлар дастурлари бакалаврият таълим йўналишининг ўқув режаси ва фанлар дастурлари билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабалар томонидан қуйидаги мажбурий блоклар ўзлаштирилишини назарда тутиши зарур:

умумметодологик фанлар;

мутахассислик фанлари;

илмий фаолият.

Ўқув режа ва фанлар дастурлари мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши лозим.

Талабаларнинг ўқув режа ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўқув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Ўқув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишда ОТМ республика иқтисодиёти ва ижтимоий тармоқлари, бошқарув ва хўжалик юритиш субъектлари учун фундаментал, айниқса, юқори ва инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий қўникмаларга эга бўлган кадрлар эҳтиёжини ҳамда узвийлик ва узлуксизлик тамойилларини ҳисобга олиши керак.

ОТМлар ўқув режа ва фан дастурини фан, таълим, техника, маданият, санъат, иқтисодийёт, технология ва ижтимоий соҳа ривожланишини ҳисобга олган ҳолда мунтазам равишда янгилаб туриши лозим.

Ўқув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишда ОТМ томонидан битирувчиларнинг умуммаданий компетенцияларини (ижтимоий ўзаро таъсир, ўз-ўзини ташкил қилиш ва бошқариш, тизимий-фаолият тавсифидаги компетенцияларни) шакллантиришдаги имкониятлари аниқланган бўлиши керак. ОТМ ўзининг ижтимоий-маданий муҳитини шакллантиришга, шахснинг ҳар томонлама ривожланиши учун зарур бўлган шароитларни яратишга масъул.

ОТМ ўқув жараёнини ижтимоий-тарбиявий ривожлантиришга, талабаларнинг ижтимоий ташкилотлар ишида, спорт ва ижодий тўғарақларда, магистрларнинг илмий жамиятларида иштирокига қўмаклашиши лозим.

Компетентли ёндашувни амалга ошириш, ўқув жараёни машғулотларини ташкил этишда фаол ва интерфаол (компьютер стимуляторлари, ишбилармонлар ўйини, муайян вазиятларни кўриб чиқиш ва ҳ.к.) шаклларни ўтказишни, талабаларнинг касбий кўникмаларини шакллантириш ва ривожлантириш мақсадида аудиториядан ташқари иш билан биргаликда жаҳон педагогик амалиётида қўлланиладиган замонавий педагогик технологиялар, ўқитишнинг самарали стратегиялари, методлари ва услубларини кенг қўллашни назарда тутиши керак.

Фанларнинг ўқув дастурини шакллантиришда ОТМ талабаларининг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари билан таништиришга, талабалар учун танлов фан (модул, курс) лари мажбурий эканлигини тушунтириши керак.

Талабаларда билим, амалий малака ва кўникмаларни тўлиқ шакллантириш учун ОТМ ўқув режа ва фан дастури ўқув фанлари (модуллари) бўйича лаборатория ишлари ва амалий машғулотларни қамраб олиши керак.

Ўқув режага киритиладиган мутахассисликка оид фанларнинг амалий машғулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва маданий мерос объектларида ўтказилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун магистрантларнинг илмий амалиёт (стажировка)лари базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Магистратура мутахассислиги ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси ва магистрлик диссертациясининг ҳимояси билан тугалланиши шарт.

### **3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар**

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг магистратура мутахассисликлари ўқув режаларидаги умумметодологик фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

#### **Умумметодологик фанлар блоки:**

тадқиқот жараёнини тавсифлаш, хулосаларни таърифлаш ва олинган натижаларни баҳолаш, эмпирик ва назарий тадқиқот усулларини фарқлаш, кенгайтирилган тадқиқот режасини ишлаб чиқиш, фундаментал, амалий, инновацион лойиҳаларнинг бир-биридан фарқини билиши;

таълимга технологик ёндашув, ўқув мақсадларини аниқлаштириши, педагогик фаолиятни оқилона режалаштириши ва ташкил этиши;

амалий хорижий тилни ўзлаштириши лозим.

#### **Мутахассислик фанлари блоки:**

тарихий шаҳарлар, улардаги архитектура ёдгорликларини таъмирлаш ва қайта тиклаш кўникмаларини такомиллаштириш;

ёдгорликлар типологияси ва уларда ишлатилган безаклар турларини билиши;

архитектура ёдгорликларидан бугунги кунда замонавий мақсадларда қандай фойдалана олиш ғояларини ишлаб чиқиши;

архитектура назарияси асосларини ўзлаштириш ва уларни ўз амалий фаолиятида қўллаш билиш;

меъморий ва шаҳарсозлик ёдгорликларини таъмирлаш ва қайта қуриш, ҳамда улардан фойдаланиш тўғрисидаги билим, кўникмаларни ривожлантириш;

мутахассислик бўйича билимлар базасини яратиш, жамлаш ва улардан фойдаланиш кўникмаларини ривожлантириши;

мутахассислик бўйича кўзланган натижаларга эришиш жараёнларини

моделлаштириш ва тизимли ёндашиш борасидаги илмий билимлар, амалий маҳорат ва кўникмаларни таъминлаши керак.

**Илмий фаолият:** илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

**Илмий-тадқиқот ишларига бўлган талаблар:**

мустақил тадқиқотчилик фаолиятининг амалий кўникмаларини жумладан график реконструкция бажариш бўйича кўникмалар ҳосил қилиши; ахборот технологияларининг замонавий воситаларидан фойдаланиб илмий-тадқиқотлар ўтказиш, тадқиқотлар натижаларини таҳлил қилиш ва ақс эттириш, илмий мақолалар тайёрлашга доир билимлар ва кўникмаларни шакллантириши;

талабаларга соҳа фан, техника ва технологиянинг энг янги ютуқларига асосланган ахборот базаларини қўллаш билиш, улардан магистрлик диссертациясини бажаришда фойдаланиш кўникмасини ҳосил қилиш лозим.

**Илмий-педагогик ишлар:**

замонавий педагогик ва ахборот технологияларидан, ўқув-тарбия ишларининг интерактив усулларидан фойдаланган ҳолда педагогик фаолият маҳорати ва кўникмаларини шакллантириши;

ўқув жараёнини илмий-услубий жиҳатдан таъминлашни ташкил этиш уқуви ва кўникмаларини ҳосил қилиши лозим.

**Стажировка мақсадлари:**

Муайян мавзу бўйича илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш, назарий ва амалий билимларни чуқурлаштириш;

фан, соҳа ҳамда бошқа тармоқлардаги замонавий техника ва технологиялар билан таништириш;

соҳага тегишли амалий, касбий ва илмий-тадқиқот компетенцияларини шакллантириш;

касбга самарали мослашув имкониятларини таъминлаши лозим;

бунда стажировкага юборилган магистратура талабаси ўқув жараёни жадвалини индивидуал график асосида бажарилиши кўзда тутилади.

**Танлов фанлари:**

Мутахассислик бўйича фан, иқтисодиёт, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

**3.2. 5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми**

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат миқдорда белгиланади. Аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига - 30 соат қилиб тайинланиши мумкин. Қолган соатлар ҳажми мустақил таълим учун ажратилади.

Жорий, оралиқ ва якуний аттестацияларни ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўқув даври учун ҳафталик ўқув юкламалардан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Мутахассисликнинг ўқув режалари ва фанлар дастури мазмуни олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашнинг бирламчи ва бошланғич босқичи сифатида мутахассислик бўйича чуқур фундаментал ва

амалий билимлар беришни кўзда тутган ҳолда шакллантирилади.

Фаол ва интерфаол шаклларда ўтказилаётган машғулотларнинг улуши дастурнинг асосий мақсади, талабалар контингенти хусусиятлари ва муайян фан мазмуни билан аниқланади. Талабаларнинг академик гуруҳлари учун маъруза соатлари ҳажми аудитория вақтининг 50 фоизидан ошмаслиги керак. Фан мавзуларининг камида 40 фоизи (умумий юклама ҳажмига нисбатан) мустақил таълим тарзида ўзлаштирилиши лозим.

Талабаларнинг ўқув режалар ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўқув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Магистратура мутахассисликлари унинг ўқув режаларига мувофик равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқишнинг норматив муддати 2 йил бўлганда ўқув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши зарур.

Назарий таълим ва илмий фаолият	54 ҳафта
Аттестациялар ва давлат аттестацияси	7 ҳафта
Илмий амалиёт (стажировка)	21 ҳафта
Таътиллар	18 ҳафта
<b>Жами</b>	<b>100 ҳафта</b>

Таълим дастурини ўзлаштиришда бир қатор масалалар ёки интеграллаштирилган курслар муаммолари бўйича талабаларнинг мустақил таълими кўзда тутилади.

Ўқиш даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши зарур:

назарий таълим- 35-45 %;  
аттестация - 7 %;  
таътиллар - 18 %;  
илмий фаолият - 55-65 %.

Илмий фаолият магистратура талабасининг якка тартибдаги календарь иш режаси асосида амалга оширилади ва қуйидагиларга бўлинади:

илмий тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш - 42%;  
илмий семинар - 11%.  
илмий амалиёт (стажировка) - 47%.

Назарий таълим ҳажми магистратура мутахассислигига қараб қуйидаги тарзда фанлар блоклари бўйича тақсимланади:

умумметодологик фанлар – 16%;  
мутахассислик фанлари – 54%;  
танлов фанлари - 30%.

## Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

---

### Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, магистратуранинг ўқув режа ва фан дастури (магистратура дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, замонавий тадқиқот методлари, ахборот ва замонавий педагогик технологиялар, архитектура тарихи ва назарияси, архитектура ёдгорликлари, обида, уйғунлаштириш, график-аналитик таҳлил, муҳофаза ҳудуди, тарихий шаҳарлар, тарихий марказлар, таъмирлаш, тиклаш, қайта қуриш, безак, шаҳарсозлик тарихи, маҳаллалар, замонавий функция, мослаштириш, тадқиқот асослари.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкет архитектура-қурилиш институти



Ректор [Signature] Р.Р.Ҳақимов

2018 йил « 3 » август

Ўзбекистон Республикаси Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш Бош бошқармаси



Бошлиғи [Signature] А.А.Иргашев

2018 йил « 3 » август

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази



Директор [Signature] Б.Х.Раҳимов

2018 йил « 2 » август

“Қишлоққурилиш лойиҳа” МЧЖ  
Директор [Signature] И.С.Аҳмедов




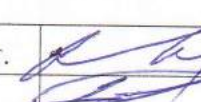
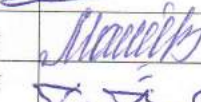
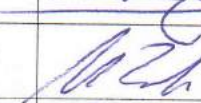

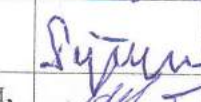






2018 йил « 2 » август  
М.ў.

“Архитектура ва қурилиш, Инновация ва интеграция” маркази  
Директор [Signature] Н.П.Мирзаев



2018 йил « 2 » август  
М.ў.

**Тошкент архитектура қурилиш институти 5А340102- Архитектура назарияси ва тарихи,  
 архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги бўйича малака  
 талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқувчи  
 Ишчи гуруҳ таркиби**

Т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1.	А.Мирисаев	ТАҚИ ўқув ишлари проректори, т.ф.н., доцент.	
Аъзолари:			
2.	С.Маҳкамов	ТАҚИ ўқув-услугий бўлими бошлиғи, т.ф.н., доцент.	
3.	Р.Ходжаев	Магистратура бўлими бошлиғи	
4.	Б.Матчонов	Архитектура тарихи ва назарияси кафедраси муdiri	
5.	М.Аҳмедов	Шаҳарсозлик ва ландшафт архитектураси кафедраси муdiri, арх.ф.д., профессор.	
6.	З.Матниязов	Ландшафт дизайни ва интерьерлари кафедраси муdiri, доцент.	
7.	А.Хасанов	Архитектуравий лойиҳалаш кафедраси муdiri, арх.ф.н.	
8.	В.Махмудов	Архитектуравий лойиҳалаш кафедраси профессори	
9.	Х.Пўлатов	Архитектура тарихи ва назарияси кафедраси профессори, арх.ф.н., доцент.	
10.	С.Машарипова	Архитектура тарихи ва назарияси кафедраси доценти, арх.ф.н., доцент.	
11.	А.Ветлугина	Ландшафт дизайни ва интерьерлари кафедраси доценти, арх.ф.н., доцент	
12.	М.Абдужабборова	Архитектуравий лойиҳалаш кафедраси доценти	

Тошкент архитектура  
қурилиш институти ректори



Р.Р.Ҳақимов

Ўқув ишлари бўйича проректор



А.Ў.Мирисаев

**Ўзбекистон Республикаси Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш  
илмий-ишлаб чиқариш Бош бошқармаси**

Вазирлик (идора) номи

Магистратура мутахассисликлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши магистратура мутахассислиги битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

T/p	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган магистратура таълим йўналиши*	Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	
1.	5A340102 “Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш” Магистратура мутахассислиги	<p>Битирувчи қуйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-шаҳарсозлик ва архитектура ёдгорликларини тўғри таъмирлашва тиклаш;</li> <li>-илмий-тадқиқот лойиҳалари бўйича манбалардан фойдалана олиш;</li> <li>-намонавий методикалар ва бошқалар бўйича экспериментал тадқиқотлар ўтказиш;</li> <li>-архитектура ёдгорликларини сақлаш, уларнинг муҳофаза зоналарини белгилаш, ёдгорликлардан ижтимоий мақсадлар ва туризм эҳтиёжларида фойдаланишни ташкил қилиш;</li> <li>-танланган объектнинг ўлчов ишларини амалга ошириш, таъмирлаш қоидаларининг тўғри танланишини тадқиқот қилиш ва ишлаб чиқариш;</li> <li>-тарихий обидаларни ҳозирги замон талабларига мослаштириш, лойиҳаларини ишлаб чиқиш;</li> <li>-ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш;</li> <li>-архитектура ёдгорликларининг конструктив ечимлари ва лойиҳа хужжатларини ишлаб чиқиш;</li> <li>-фан ва техниканинг замонавий ривожланиши шароитларида янги билимларни тезкор эгаллаш;</li> <li>-замонавий компьютер дастурларидан фойдалана олиш;</li> <li>-иш сифати учун масъулиятни ҳис қилиш, ўз билимлари ва маҳоратидан унумли фойдалана олиш;</li> <li>-давлат дастурларига мос лойиҳаларни амалга ошира олиш;</li> <li>-лоийҳаларни амалга оширишни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва</li> </ul>



		<p>ресурсларини режалаштириш, фавқуллодда содир бўлиши мумкин бўлган масалаларни таҳлил қилиш, лойиҳалаш гуруҳини бошқариш;  -инновацион ғояларни қўллаш олиш;  -фундаментал, амалий, инновацион тадқиқотлар олиб бориш;  - мутахассислик бўйича архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклашга оид лойиҳаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гуруҳларида иштирокчи сифатида қатнашиш;</p>
--	--	--

Изох. 1. Жадвал вазирлик (идора)нинг ташкилот(корхона)лари учун кадр тайёрланаётган ҳар бир магистратура таълим йўналиши бўйича битирувчининг билими, кўникмаси ва малакасига қўйиладиган аниқ талаблар асосида тўлдириш тавсия этилади ва Малака талабларини ишлаб чиқиш учун асос сифатида қабул қилинади.

2. Магистратура мутахассисликлари классификатори Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори билан тасдиқланган



**Узбекистон Республикаси Маданий мерос  
Объектларини муҳофаза қилиш  
ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб  
чиқариш Бош бошқармаси бошлиғи**

**А.А.Иргашев**

**“Қишлоққурилишлойиҳа” МЧЖ**

Вазирлик (идора) номи

Магистратура мутахассислиқлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши магистратура мутахассислиги битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

Т/р	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган магистратура таълим йўналиши*		Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5A340102	“Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш” Магистратура мутахассислиги	<p>Битирувчи қуйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-шаҳарсозлик ва архитектура ёдгорликларини тўғри таъмирлашга тиклаш;</li> <li>-илмий-тадқиқот лойиҳалари бўйича манбалардан фойдалана олиш;</li> <li>-намунавий методикалар ва бошқалар бўйича экспериментал тадқиқотлар ўтказиш;</li> <li>-архитектура ёдгорликларини сақлаш, уларнинг муҳофаза зоналарини белгилаш, ёдгорликлардан ижтимоий мақсадлар ва туризм эҳтиёжларида фойдаланишни ташкил қилиш;</li> <li>-танланган объектнинг ўлчов ишларини амалга ошириш, таъмирлаш қоидаларининг тўғри танланишини тадқиқот қилиш ва ишлаб чиқариш;</li> <li>-тарихий обидаларни ҳозирги замон талабларига мослаштириш, лойиҳаларини ишлаб чиқиш;</li> <li>-ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш;</li> <li>-архитектура ёдгорликларининг конструктив ечимлари ва лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш;</li> <li>-фан ва техниканинг замонавий ривожланиши шароитларида янги билимларни тезкор эгаллаш;</li> <li>-замонавий компьютер дастурларидан фойдалана олиш;</li> <li>-иш сифати учун масъулиятни ҳис қилиш, ўз билимлари ва маҳоратидан унумли фойдалана олиш;</li> <li>-давлат дастурларига мос лойиҳаларни амалга ошира олиш;</li> <li>-лойиҳаларни амалга оширишни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, фавқулодда содир бўлиши мумкин бўлган масалаларни таҳлил қилиш, лойиҳалаш гуруҳини бошқариш;</li> <li>-инновацион ғояларни қўллаш олиш;</li> </ul>

- мутахассислик бўйича архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклашга оид лойиҳаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гуруҳларида иштирокчи сифатида қатнашиш;

Изох. 1. Жадвал вазирлик (идора)нинг ташкилот(корхона)лари учун кадр тайёрланаётган ҳар бир магистратура таълим йўналиши бўйича битирувчининг билими, кўникмаси ва малакасига қўйиладиган аниқ талаблар асосида тўлдириш тавсия этилади ва Малака талабларини ишлаб чиқиш учун асос сифатида қабул қилинади.

2. Магистратура мутахассисликлари классификатори Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори билан тасдиқланган



**“Қишлоққурилишлойиҳа” МЧЖ**  
**Бош Директори**

**И.С.Ахмедов**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли илохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хати ижроси таъминлаш мақсадида Тошкент архитектура-қурилиш институтида қайта ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини турдош Олий таълим муассасалари билан

### КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“ 8 ” 08 2018 й.

Қатнашчилар: Р.Ҳакимов Тошкент архитектура қурилиш институти ректори, Р.Ҳакимов, А.Мирисаев-ТАҚИ ўқув ишлари бўйича проректори, Б.Эргашев-НамМҚИ ўқув ишлари бўйича проректори, С.Махкамов-ТАҚИ ўқув бўлими бошлиғи, М.Ҳаджибеков-СамДАҚИ ўқув бўлими бошлиғи, А.Кўчимов-ЖизПИ ўқув бўлими бошлиғи, Т.Жўраев-НамМҚИ ўқув бўлими бошлиғи, Р.Ходжаев-ТАҚИ магистратура бўлими бошлиғи, И.Алиев-ТАҚИ Бино ва иншоотлар факультети декани, Ш.Рейимбоев-ТАҚИ Архитектура факультети декани, С.Нарбаев-ТАҚИ Мухандислик қурилиш инфраструктураси факультети декани, И.Бозоров, Н.Тошматов, М.Алиев-ЖизПИ кафедра мудири, Р.Ачилдиев, С.Бобоев, Қ.Якубов, А.Мирзаев, А.Уралов-СамДАҚИ кафедра мудири, М.Хонкелдиев, А.Мирзаев, М.Ўзбоев-СамДАҚИ профессор-ўқитувчилари, Ж.Ахмедов, М.Тодипов, М.Давлятов, Х.Маматов – ФарПИ кафедра мудири, С.Абдурахмонов, С.Холмирасов, Ш.Жўраев-НамМҚИ кафедра мудири, Ш.Мирзаев-БухМТИ кафедра мудири, Э.Акимов-УрДУ кафедра мудири, Б.Қилирбаев, Р.Қурбанбаев, Г.Утегенова-ҚҚДУ кафедра мудири, З.Аматов, Б.Қалаандаров-ТерДУ кафедра мудири, ТАҚИнинг барча мутахассислик кафедраси мудири, К.Рахимов-Менежмент кафедраси қатта ўқитувчиси.

### КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли илохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент архитектура қурилиш институти Ижодий ишчи гуруҳлари томонидан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори” асосида таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларининг муҳокамаси:

**Сўзга чиқди:** Р.Ҳакимов-Сизларга маълумки, охириги йилларда олий таълим муассасаларида таълим сифатини, тайёрланаётган кадрлар рақобатбардошлиги оширишга катта эътибор қаратилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодий соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари қабул қилинди ҳамда таълим тизимида кенг камровли ислохотлар бошланди. Айниқса, талабалар амалиётига катта эътибор қаратилмоқда. Биз иш берувчи корхоналардан битирувчиларнинг малака талабларини ўрганганимизда, битирувчи талабалар “Смета иши”ни билмаслигидан нолашмоқда. Янги ўқув режаларни тайёрлашда кадрлар буюртмачиларининг талабларини инобатга олишларингизни, нима қилсак талабаларга яхши бўлади, деган саволга жавоб топшиларингизни сўрайман.

**Сўзга чиқди:** А.Мирисаев-бу йил ўқув режаларни ишлаб чиқишда баъзи бир ўзига хосликлар бор. Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларга асосан, биринчидан, ўқув режадаги назарий ва амалий таълим 136 ҳафтадан 128 ҳафтага камайтирилди, малакавий амалиётлар 13-14 ҳафтадан 22 ҳафтагача оширилди. Иккинчидан, ҳафталик ўқув юкламалари 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди. Учинчидан, ўтган йиллардаги ўқув режаларнинг биринчи ва иккинчи блоклари бирлаштирилиб, жами 15 та фандан 10 тага туширилди. Тўртинчидан, ўқув режадаги жами фанлар сонини 36 тадан оширмадик. Бунида қўшимча фанлар блоки, таълим фанлари ҳам инобатга олинади.

Мана сизларга, намуна сифатида “Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш” ва “Био ва иншоотлар қурилиши” таълим йўналишларининг ўқув режаларини кўрсатиб ўтаман. Ўқув режаларнинг 1-блокидаги 6 та фан Вазирлик томонидан туширилди. Семестрлардаги ҳафталик микдорини куйидагича белгиладик: 1-4-семестрларда 18 ҳафтадан, 4-8-семестрларда 14 ҳафтадан. Малакавий амалиёт эса 22 ҳафтага кўтарилди.

Мана институтимиз мутахассислари томонидан тайёрланган ўқув режа билан танишиб чиқдингиз. Нима саволларингиз бўлса, муҳокама қилишга тайёрмиз. Савол жавобда СамДАҚИ, ЖизНИ, УрДУ, ФерПИ, НамМҚИ ўқув бўлими бошлиқлари, кафедра мудирилари иштирок этишди. саволларга А. Мирисаев жавоб берди.

**Сўзга чиқди:** М.Хонкелдиев-кўп йиллар СамДАҚИда турли лавозимларда ишлаганман, бу соҳада анча тажрибам бор. ТАҚИда ўқув режалари ишлаб чиқилибди, келишим учун бизларни тақлиф қилган экан, бундан жуда хурсандимиз. Аввало сифатли кадрлар тайёрлашда замон ўзгаришларини инобатга олишимиз, керак, энг муҳими ўқув режалардаги фанларни аниқ кетма-кетлик асосида, етарли соатлар билан кўйишимиз керак. Янги тайёрланган ўқув режаларда малакавий амалиётлар деярли 2 барабарга кўпайгани жуда яхши бўлди. Талабаларимиз аниқ объектларда бўлишади, қурилиш меъёрий ҳужжатлари билан кўпроқ танишиш имкониятига эга бўлишади.

**Эшитилди:** С.Махкамов – институтда ташкил этилган илмий гуруҳлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топширигида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган меъёрларга асосланган ҳолда Малака талаблар ва ўқув режалар лойиҳалари кадрлар буюртмачиларининг талаблари, тақлифлари ҳамда хорижий тажрибаларни ўрганиш асосида ишлаб чиқилди.

Малака талаблар ва ўқув режалар куйидаги таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилди:

### Таълим йўналишлари:

1. 5150900-Дизайн (архитектура мухитлари дизайни)
2. 5310900-Метрология, стандартлаштириш ва махсулот сифати менежменти (қурилиш)
3. 5311500-Геодезия, картография ва кадастр (қурилиш)
4. 5312000-Нефть-газни қайта ишлаш саноати объектларини лойиҳалаштириш ва қуриш
5. 5340100-Архитектура (бино ва иншоотлар)
6. 5340200-Бино ва иншоотлар қурилиши (саноат ва фуқаро бинолари)
7. 5340300-Шаҳар қурилиши ва хўжалиги
8. 5340400-Мухандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (сув таъминоти ва оқова сувларни оқизиш)
9. 5340400-Мухандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (иссиклик-газ таъминоти ва вентиляция)
10. 5340500-Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
11. 5340700-Гидротехника қурилиши (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар қурилиши)
12. 5340900 – Кўчмас мулк экспертизаси ва уни бошқариш
13. 5341000 – Қишлоқ ҳудудларини архитектура-лойиҳавий ташкил этиш
14. 5341100 – Қиймат инжиниринги
15. 5341200-Сув таъминоти ва канализация тизимларини лойиҳалаштириш ва эксплуатацияси
16. 5341300-Коммунал инфратузилма ва уй-жой коммунал хўжалигини ташкил этиш ва бошқариш
17. Хизматлар соҳаси (фаолият турлари ва йўналишлари бўйича)

### Магистратура мутахассисликлари:

1. 5A150901-Дизайн (архитектура мухитлари дизайни)
2. 5A310902- Метрология, стандартлаштириш ва сифатни бошқариш (қурилиш)
3. 5A311502- Геодезия ва картография (амалий геодезия)
4. 5A311502- Геоинформатика
5. 5A320101- Материалшунослик ва материаллар технологияси (тармоқлар бўйича)
6. 5A340101- Бино ва иншоотлар архитектураси
7. 5A340102- Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёлгорликларини тиклаш
8. 5A340103- Шаҳарсозлик ва қишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс қуриш
9. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси
10. 5A340201- Бино ва иншоотлар қурилиши (энергия самарали бинолар)
11. 5A340202- Қурилишни ташкил этиш технологияси (бино ва иншоотлар)
12. 5A340203- Инфратузилма объектларини қуриш (иншоотлар тури бўйича)
13. 5A340204- Қурилиш конструкцияларини лойиҳалаш
14. 5A340206- Қурилиш иктисодиёти
15. 5A340302- Шаҳар транспорт хўжалиги ва алоқа йўллари
16. 5A340401- Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш
17. 5A340403- Иссиклик-газ таъминоти, вентиляция, ҳавони мўътадиллаш ва ҳаво ҳавасини муҳофаза қилиш
18. 5A340501- Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
19. 5A340502 – Деворбон ва иссиклик изоляцияловчи қурилиш материаллари технологияси
20. 5A340503 – Пардозбон материаллар технологияси
21. 5A340701- Гидротехника иншоотлари (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар)
22. 5A340702- Геотехника ва ер ости гидротехника иншоотлари
23. 5A340901- Кўчмас мулкни баҳолаш ва бошқариш

Кун тартибдаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг

### ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Тошкент архитектура қурилиш институтида Ишчи гуруҳлар томонидан ишлаб тайёрланган таълим йўналишлари ва мутахассисликлар Малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилишида: "Таълим тўғрисида", "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли тошпиригида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

2. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларида турдош ОТМларининг таклиф ва эътирозлари инобатга олинган.

3. Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалар ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Р. ҲАКИМОВ

Қ. РАХИМОВ

### Турдош ОТМ вакиллари:

НамМҚИ ўқув ишлари бўйича

проректори

СамДАҚИ ўқув бўлими бошлиғи

ЖизПИ ўқув бўлими бошлиғи

БухМТИ кафедра мудири

КҚДУ кафедра мудири

ТерДУ кафедра мудири

ФарПИ кафедра мудири

УрДУ кафедра мудири

Б. Эргашев

М. Ҳаджибеков

А. Кўчимов

Ш. Мирзаев

Г. Утегенова

З. Амагов

Ж. Ахмедов

Э. Акимов

**Тошкент архитектура-қурилиш институти магистратура  
мутахассисликлари малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб  
чиқувчилар ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида**

**КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ**

Тошкент ш.

«8» 08 2018 й.

Биз қуйида имзо қўювчилар- Ўзбекистон Республикаси Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш Бош бошқармаси бошлиғи А.А.Иргашев, “Қишлоққурилиш лойиха” МЧЖ директори И.С.Ахмедов, “Архитектура ва қурилиш, Инновация ва интеграция” маркази директори Ш.П.Мирзаев, ТАҚИ ўқув ишлари бўйича проректори А.У.Мирисаев, “Архитектура тарихи ва назарияси” кафедраси мудири Б.Матчонов, “Ландшафт дизайни ва интерьер” кафедраси мудири З.Матниязовлар Тошкент архитектура-қурилиш институтида тажрибали профессор-ўқитувчилар билан биргаликда “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ тайёрланган Малака талаблари ва ўқув режалар мазмуни билан танишиб, уни муҳокама қилиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

**Магистратура мутахассисликлари:**

1. 5A150901 -Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5A340101-Био ва иншоотлар архитектураси
3. 5A340102-Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш
4. 5A340103-Шаҳарсозлик ва қишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс қуриш
5. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси

Юқорида номлари келтирилган магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари: Ўзбекистон Республикаси Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш Бош бошқармаси, Ўзшаҳарсозлик ЛИТИ ДУК, “Қишлоққурилиш лойиха” МЧЖ, “Архитектура ва қурилиш, Инновация ва интеграция” маркази томонидан қўйилган талаблар инобатга олинган.

Магистратура мутахассисликлари Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида: “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини



янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифалар ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган. Тошкент архитектура-қурилиш институтида ишлаб чиқилган магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Ўзбекистон Республикаси Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш Бош бошқармаси бошлиғи

“Қишлоққурилиш лойиҳа” МЧЖ директори

Архитектура ва қурилиш, Инновация ва интеграция” маркази директори

ТАКИ ўқув ишлари бўйича проректори

“Архитектура тарихи ва назарияси” кафедраси мудири

“Ландшафт дизайни ва интерьер” кафедраси мудири

  
А.Иргатев

  
И.Ахмедов

  
Ш.Мирзаев

  
А.Мирисаев

  
Б.Матчонов

  
З.Матниязов



**Тошкент архитектура курилиш институти томонидан ишлаб чиқилган  
5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура  
ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги бўйича  
такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режасига**

**ТАҚРИЗ**

Мамлакатимизда содир бўлаётган ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар ушбу мутахассисликни битирган кадрларнинг билими, малакаси ва кўникмаларига кўйиладиган талабларга ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда, бугунги кунда барча архитектура ёдгорликлари рўйхатга олиниб, уларни сақлаб қолиш юзасидан бир қанча тадбирлар олиб борилмоқда. Шу сабабдан, 5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича ишлаб чиқилган малака талабалари магистрларга республикамиздаги архитектура ёдгорликларни қайта тиклаш соҳасидаги бўлаётган ўзгаришларни туб маъносини инобатга олган ҳолда, талабаларнинг билим савиясини юқори даражага кўтариш ва уларни тайёргарлик сифатини оширишга қаратилган.

5А340102- Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислигининг мутахассислик фанларига бугунги кун учун долзарб бўлган фанлар киритилган. Жумладан: “Ўзбекистон архитектура ёдгорликлари”, “Архитектура ёдгорликларни тиклаш ва улардан фойдаланиш”, “Урта Осиё архитектура ёдгорликлари типологияси”, “Архитектура шакллари уйғунлаштириш ва безаш”. Бу фанларнинг ҳажми тўғри танланган ва кетма-кетлиги соддадан мураккабга тамойилига асосланган.

Магистрларнинг тайёргарлик даражасига кўйиладиган умумий талаблар, касбий фаолиятга кўйиладиган малака талаблари, шунингдек мутахассисликнинг ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига кўйиладиган умумий талаблар ишлаб чиқилган.

Ушбу малака талабларида ўқишнинг меъёрий муддати, касбий фаолият соҳаси ва объектларнинг тавсифи, касбий фаолият турлари ва мослашув имкониятлари кенг ёритилган. Умумий малакавий талабларда касбий ва ихтисослик бўйича бериладиган билимларга, фанлар бўйича малака ва кўникмалар ҳосил қилишга мўлжалланган талаблар тўғри кўйилган. Блокларга сезиларли даражада ўзгартиришлар киритилган.

Малака талабларнинг малакавий амалиёт тузулмаси ва магистрлик диссертацияларига берилган талаблар билан яқунланади, ўзаро боғланган ва бир-бирини тўлдиради.

5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича такомиллаштирилган **малака талабларини ва ўқув режасини тасдиқлашга тавсия** этаман.



**Маданият мерос объектларини муҳофаза қилиш  
ва улардан фойдаланиш илмий-ишлаб чиқариш  
бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари**

*X.Холмуродов*  
**Х.Холмуродов**

**Тошкент архитектура қурилиш институти томонидан ишлаб чиқилган  
5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура  
ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги бўйича  
такомиллаштирилиган малака талаблари ва ўқув режасига  
ТАҚРИЗ**

Мамлакатимизда содир бўлаётган ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар ушбу мутахассисликни битирган кадрларнинг билими, малакаси ва кўникмаларига қўйиладиган талабларга ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда. Бугунги кунда барча архитектура ёдгорликлари рўйхатга олиниб, уларни сақлаб қолиш юзасидан бир қанча тадбирлар олиб борилмоқда. Шу сабабдан, 5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича ишлаб чиқилган малака талабалари магистрларга республикамиздаги архитектура ёдгорликларни қайта тиклаш соҳасидаги бўлаётган ўзгаришларни туб маъносини инобатга олган ҳолда, талабаларнинг билим савиясини юқори даражага кўтариш ва уларни тайёргарлик сифатини оширишга қаратилган.

5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислигининг мутахассислик фанларига бугунги кун учун долзарб бўлган фанлар киритилган. Жумладан: “Ўзбекистон архитектура ёдгорликлари”, “Архитектура ёдгорликларни тиклаш ва улардан фойдаланиш”, “Ўрта Осиё архитектура ёдгорликлари типологияси”, “Архитектура шакллари уйғунлаштириш ва безаш”. Бу фанларнинг ҳажми тўғри танланган ва кетма-кетлиги соддадан мураккабга тамойилига асосланган.

Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, касбий фаолиятга қўйиладиган малака талаблари, шунингдек мутахассисликнинг ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ишлаб чиқилган.

Ушбу малака талабларида ўқишнинг меъёрий муддати, касбий фаолият соҳаси ва объектларнинг тавсифи, касбий фаолият турлари ва мослашув имкониятлари кенг ёритилган. Умумий малакавий талабларда касбий ва ихтисослик бўйича бериладиган билимларга, фанлар бўйича малака ва кўникмалар ҳосил қилишга мўлжалланган талаблар тўғри қўйилган. Блокларга сезиларли даражада ўзгартиришлар киритилган.

Малака талабларнинг малакавий амалиёт тузулмаси ва магистрлик диссертацияларига берилган талаблар билан яқунланади, ўзаро боғланган ва бир-бирини тўлдиради.

5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги учун тайёрланган малака талаблари замон талабларига жавоб беради ва келажакда соҳа бўйича етук мутахассис магистрларни ўқитиш ва тайёрлаш учун асосий хужжат сифатида қабул қилиш мумкин.



“Қишлоққурилишлойиҳа” МЧЖ

И.Муродов

**Тошкент архитектура қурилиш институти томонидан ишлаб чиқилган  
5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура  
ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислиги бўйича  
такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режасига  
ТАҚРИЗ**

Мамлакатимизда содир бўлаётган ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар ушбу мутахассисликни битирган кадрларнинг билими, малакаси ва кўникмаларига қўйиладиган талабларга ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда, бугунги кунда барча архитектура ёдгорликлари рўйхатга олиниб, уларни сақлаб қолиш юзасидан бир канча тадбирлар олиб борилмоқда. Шу сабабдан, 5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича ишлаб чиқилган малака талабалари магистрларга республикамиздаги архитектура ёдгорликларни қайта тиклаш соҳасидаги бўлаётган ўзгаришларни туб маъносини инобатга олган ҳолда, талабаларнинг билим савиясини юқори даражага қўтариш ва уларни тайёргарлик сифатини оширишга қаратилган.

5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислигининг мутахассислик фанларига бугунги кун учун долзарб бўлган фанлар киритилган. Жумладан: “Ўзбекистон архитектура ёдгорликлари”, “Архитектура ёдгорликларни тиклаш ва улардан фойдаланиш”, “Урта Осиё архитектура ёдгорликлари типологиyasi”, “Архитектура шакллари уйғунлаштириш ва безаш”. Бу фанларнинг ҳажми тўғри танланган ва кетма-кетлиги соддадан мураккабга тамойилига асосланган.

Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, касбий фаолиятга қўйиладиган малака талаблари, шунингдек мутахассисликнинг ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ишлаб чиқилган.

Ушбу малака талабларида ўқишнинг меъёрий муддати, касбий фаолият соҳаси ва объектларнинг тавсифи, касбий фаолият турлари ва мослашув имкониятлари кенг ёритилган. Умумий малакавий талабларда касбий ва ихтисослик бўйича бериладиган билимларга, фанлар бўйича малака ва кўникмалар ҳосил қилишга мўлжалланган талаблар тўғри қўйилган. Блокларга сезиларли даражада ўзгартиришлар киритилган.

Малака талабларнинг малакавий амалиёт тузулмаси ва магистрлик диссертацияларига берилган талаблар билан яқунланади, ўзаро боғланган ва бир-бирини тўлдирди.

5А340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш мутахассислиги бўйича такомиллаштирилган **малака талабларини** ва ўқув режасини тасдиқлашга тавсия этаман.

**“UNIQUE ARH PROJECT” МЧЖ**  
бош архитектори, арх.ф.н., профессор



**Қ.Х.Мухамеджанов**

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги  
Архитектура ва қурилишнинг олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълим  
йўналишлари бўйича муассасалараро ўқув-услубий бирлашма йиғилишининг  
– сонли

**БАЁННОМАСИ**

“15” 08 2018 йил

Тошкент шаҳри

**Қатнашдилар:** Бирлашма раиси—Р.Р.Ҳакимов

**Аъзолари:** Ўқув-услубий бирлашма котиби: “Геодезия ва кадастр” кафедраси доценти С.А.Тошпўлатов

**Ўқув-услубий бирлашма:** - ўқув-услубий бирлашманинг 28 нафар аъзоларидан 25нафари, таклиф этилганлардан 6 нафар.

**КУН ТАРТИБИ:**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хати ижроси таъминлаш мақсадида Тошкент архитектура-қурилиш институти ва турдош ОТМлар мутахассислари томонидан қуйидаги ишлаб чиқилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

**Эшитилди:** Ўқув-услубий бирлашма раиси Р.Ҳакимов:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари қабул қилинди ҳамда таълим тизимида кенг қамровли ислохотлар бошланди. институтда ташкил этилган ишчи гуруҳлар томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгиланган вазифалар ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 6 июндаги 87-02-1322-сонли хатида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гуруҳ аъзолари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Малака талаблар, ўқув режа ва ўқув адабиётларини хорижий олий таълим муассасалари таълим йўналиш ва мутахассисликлари билан солиштирма таҳлил қилган ҳолда ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Малака талаблари ва ўқув режалар ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳазалар ва таклифлар билдиришларини сўради.

**Сўзга чиқдилар:** ТАКИ ўқув ишлари бўйича проректори А.Мирисаев, СамДАКИ ўқув ишлари бўйича проректори А.Раҳимов, доцентлар Д.Махмудова, А.Ҳотамов, С.Юсуфхўжаев, Ш.Рейимбаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалар ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирдилар.

**Эшитилди: институт ўқув бўлими бошлиғи С.Х. Махкамов:**

Қуйидаги Малака талаблари ва ўқув режалар олий таълим талаблари асосида тузилган, уларда Республикамызда иктисодиётнинг барча соҳаларини ривожлантиришда рўй бераётган иктисодий ислохотлар тўлалигича ўз аксини топган, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун тавсия этилиши мумкин.

“Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаларини республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Архитектура ва қурилиш қўмитасига тегишли илмий-тадқиқот институтлари турдош олий таълим муассалари билан келишилган ва ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун вазирлик қоншидаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашга тақдим этилса бўлади.

Муҳокамага қўйилган қуйидаги барча Малака талаблари ва ўқув режаларни маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман.

#### **Таълим йўналишлари:**

1. 5150900–Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5310900–Метрология, стандартлаштириш ва махсулот сифати менежменти (қурилиш)
3. 5311500–Геодезия, картография ва кадастр (қурилиш)
4. 5312000–Нефть-газни қайта ишлаш саноати объектларини лойиҳалаштириш ва қуриш
5. 5340100–Архитектура (бино ва иншоотлар)
6. 5340200–Бино ва иншоотлар қурилиши (саноат ва фуқаро бинолари)
7. 5340300–Шаҳар қурилиши ва ҳўжалиғи
8. 5340400–Мухандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (сув таъминоти ва оқова сувларни оқизиш)
9. 5340400–Мухандислик коммуникациялари қурилиши ва монтажи (иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция)
10. 5340500–Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
11. 5340700–Гидротехника қурилиши (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар қурилиши)
12. 5340900 – Кўчмас мулк экспертизаси ва уни бошқариш
13. 5341000 – Кишлоқ ҳудудларини архитектура-лойиҳавий ташкил этиш
14. 5341100 – Қиймат инжиниринги
15. 5341200–Сув таъминоти ва канализация тизимларини лойиҳалаштириш ва эксплуатацияси
16. 5341300–Коммунал инфратузилма ва уй-жой коммунал ҳўжалигини ташкил этиш ва бошқариш
17. Хизматлар соҳаси (фаолият турлари ва йўналишлари бўйича)

#### **Магистратура мутахассисликлари:**

1. 5A150901-Дизайн (архитектура муҳитлари дизайни)
2. 5A310902- Метрология, стандартлаштириш ва сифатни бошқариш (қурилиш)
3. 5A311502- Геодезия ва картография (амалий геодезия)
4. 5A311502- Геоинформатика
5. 5A320101- Материалшунослик ва материаллар технологияси (тармоқлар бўйича)
6. 5A340101- Бино ва иншоотлар архитектураси

7. 5A340102- Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларини тиклаш
8. 5A340103- Шаҳарсозлик ва кишлоқ аҳоли яшаш жойларини комплекс куриш
9. 5A340104- Ландшафтлар архитектураси
10. 5A340201- Бино ва иншоотлар қурилиши (энергия самарали бинолар)
11. 5A340202- Қурилиш ташкил этиш технологияси (бино ва иншоотлар)
12. 5A340203- Инфратузилма объектларини куриш (иншоотлар тури бўйича)
13. 5A340204- Қурилиш конструкцияларини лойиҳалаш
14. 5A340206- Қурилиш иктисодиёти
15. 5A340302- Шаҳар транспорти хўжалиги ва алоқа йўллари
16. 5A340401- Сув таъминоти, канализация, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан самарали фойдаланиш
17. 5A340403-Иссиклик-газ таъминоти, вентиляция, хавони мўтадиллаш ва хаво хавасини муҳофаза қилиш
18. 5A340501- Қурилиш материаллари, буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш
19. 5A340502-Деворбоп ва иссиқлик изоляцияловчи қурилиш материаллари технологияси
20. 5A340503 – Пардозбоп материаллар технологияси
21. 5A340701- Гидротехника иншоотлари (дарё иншоотлари ва гидроэлектростанциялар)
22. 5A340702-Геотехника ва ер ости гидротехника иншоотлари
23. 5A340901- Кўчмас мулкни баҳолаш ва бошқариш

Архитектура ва қурилишнинг олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълим йўналишлари бўйича муассасаларро ўқув-услугий бирлашма йиғилиши

#### ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Тошкент архитектура-қурилиш институтида шакллантирилган Ишчи гуруҳлар томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган ҳамда турдош ОТМлар билан келишувдан ўтказилган 17 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 23 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режалари маъқуллансин.

2. Хорижий тажрибаларни ўрганиш ва кадрлар буюртмачиларининг таклифлари асосида ишлаб чиқилган 17 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 23 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режалари Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида ташкил қилинган ишчи гуруҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини Ривожлантириш марказига топширилсин.



Р.Р. Ҳақимов

С.А. Тошпўлатов

**5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура  
ёдгорликларини тиклаш мутахассислигининг малака талаблари ва ўқув  
режасининг ишлаб чиқилишига**

**ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

**5A340102 - Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура  
ёдгорликларини тиклаш магистратура мутахассислигининг малака  
талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий  
ҳужжатларга асосланилди:**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 14 майдаги 426-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

Малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқишда ушбу магистратура мутахассислиги битирувчиларига эҳтиёжманд асосий кадрлар истеъмолчиларининг талаблари инобатга олинган.

Ушбу малака талаби ва ўқув режа “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор-фармонларини мукамал амалга оширилишига қаратилган;

Ишлаб чиқилган малака талаби ва ўқув режада таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланган, шунингдек халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий



устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда кўйиладиган талаблар ҳисобга олинган ҳолда илмий асосланган;

Ўқув юкласининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинган;

Малака талаби ва ўқув режага тажрибада текширувдан ўтган таълим, ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилган;

Таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истикболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишга тегишли шароитлар яратиш мақсадида халқаро амалиётдаги малака талаблари ва ўқув режалари билан уйғунлаштирилди ҳамда уларнинг узвийлиги таъминланди.

**Тошкент архитектура қурилиш институти**  
**ўқув ишлари бўйича проректори**



*А.Ў.Мирисаев*



**“Архитектура назарияси ва тарихи, архитектура ёдгорликларни тиклаш” мутахассислиги бўйича  
магистратура давлаг таълим стандартининг халқаро миқёсидаги  
бошқа таълим стандартлари билан қиёсий таққослаш**

**Магистратурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари**

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (магистратура)	Козогистон Республикаси (магистратура)	Россия Федератив Республикаси (магистратура)
1	Бошланиши	4,5 йил бакалавриятдан сўнг	касбий йўналишга қараб	касбий йўналишга қараб
2	Давомийлиги	1-2 йил	1-2 йил	1-2 йил
3	Таълим оluvчилар сони	5	6	7
4	Ўтиш жойлари	Институт қошидаги кафедралари ва ўқув марказлари	Темир бетон ва керамик девор панеллари заводларида, илмий лойиҳалаш корхоналарида	Университет қошидаги кафедралари ва ўқув марказлари
5	Таълим берувчилар	Илмий даражаси ва унвони бўлган етақчи проф-ўқитувчилар ва ишлаб чиқариш корхоналари, илмий-тадқиқот институтлари, педагогик фаолиятта кўникмаси бор ходимлар	Университет қошидаги кафедралари ва мутахассислари, ўқув марказлари	Университет қошидаги кафедралари ва мутахассислари, ўқув марказлари
6	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра муdiri, декан ва магистратура бўлими.	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра муdiri, декан ва магистратура бўлими.	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: Кафедра муdiri, декан ва магистратура бўлими.

## Магистратурада таълим жараёни таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Қозоғистон Республикаси	Россия Федератив Республикаси
1.	Назарий таълим	Асосий кўнми семинар машғулоти кўринишида асосий бёзда ва кўнман амалиёт ўтилётган илмий талдиқот институт ва илшлёб чияриш корхонилари ўкзизилади	Ассан амалиёт семинар дарслари конференциялар кўринишида ўкзизилади	Асосий кўнми факультетида мавруза курслари кўринишида ўкзизилади.
2.	Амалий таълим	Илмий талдиқот институт ва илшлёб чияриш корхониларида амалга оширилади	Уқув дастурида кўрсатилган циклилар кўринишида амалиёт марказларида амалга оширилади	Университет қошидаги кафедралари ва ўқув марказларида амалга оширилади
3.	Илмий-талдиқот ишлари	Магистратурада таълим олувчилар танлаган мавзуси буйича диссертация ишини ассан кафедрада амалга оширилади. Кафедра ёки бошқа муассасалари профессор-ўқитувчилари (маслаҳатчи) илмий раҳбар этиб тайинланади. Илмий изланиш даомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштирок этиш ва мавруза қилиш билан шуғулланадилар. Бундан ташқари магистрантлар таълим жараёнида педагогик иш билан машғул бўладилар.	Магистратура ўқуш жараёнида илмий иш мавзуси кейинги босқичда докторлик илмий ишига асос сифатида танланади ва мустақил илмий изланиш кўринишида амалга оширилади. Магистратурада ўқуш жараёнида илмий раҳбар танланади.	Мустақил илмий-иши мавзуси кафедра илмий проєкта тарқибига қўришилган бўлади ва университет илмий иш давомида раҳбарлар тақдим қилиши, конференцияларда иштирок қилиши ва илмий иш мавзуси буйича журналга мақола ёзиши мумкин.
4.	Мустақил таълим	Магистрантлар изгарий машғулотида, амалий кўникмалар ва илмий ишлари буйича асосий бёза ва бошқа муассасаларда яратилган шароитлардан (ахборот - ресурс маркази, мезъий хўжакашлар, интернет тармони, илмий талдиқот институт ва илшлёб чияриш корхонисида ўз билымларини оширишлари мумкин.	Амалиёт марказларида мослаштирилган бэрча шар-шароитлардан унумли фойдаланишлари мумкин.	Университет қошидаги кафедраларида мослаштирилган бэрча шар-шароитлардан кенг фойдаланишлари мумкин.
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Магистрантларнинг тахрий ва амалий кўникмалар, илмий-талдиқот ишлари буйича билымларини баҳолаш магистратура рейтинг тизими асосида жорий, оралик, якуний баҳо кўринишида ва хар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтихон саволлари ёзма равишда талаб қилинади.	Назарий билымлари тест саволлари орқали баҳоланади. Амалий кўникмалари хар ой ва хар ярим йилликда шикт даомида кузатиш ҳамда мустақил намоиш этиш орқали баҳоланади. Якуний давлат имтихон ёзма тест кўринишида амалга оширилади.	Жорий билими, ўзаштириш оралик тест саволлари орқали, билымларни даврий оғзачи кўринишида текшириш, циклилар буйича хар ярим йилда ёзма тест кўринишида амалга оширилади. Уқув дастури сўнггида мутахассислик буйича бэрча назарий ва амалий билымларни ўз ичига олган ёзма имтихон топирадилар.

Магистратурада таълим жараёнинг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси	Муддати	Қозоғистон Республикаси	Муддати	Россия Федератив Республикаси	Муддати
<p>1. Миллий гоя: Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш стратегияси.</p> <p>2. Илмий-тадқиқот методологияси</p> <p>3. Педагогик технологиялар педагогик ва маҳорат.</p> <p>4. Амалий ҳорижий тип</p> <p>5. Замонавий ахборот коммуникация технологиялари</p> <p><b>Қасбий фанлар:</b></p> <p>1. Ўзбекистон архитектура ёлдорликлари</p> <p>2. Архитектура ёлдорликларини тиклаш ва улардан фойдаланиш</p> <p>8. Ўрта Осиё архитектура ёлдорликлари типологияси</p> <p>9. Архитектура шаклларини уйғунлаштириш ва безаш</p>	<p>Жадвал асосида</p>	<p>1. Психология</p> <p>2. Иностранний язык (профессиональный)</p> <p>3. Компьютерные расчётные комплексы</p> <p>4. Педагогика</p> <p>5. Экономика и планирование энергоэффективности</p> <p><b>Қасбий фанлар:</b></p> <p>1. Современные проблемы архитектуры Казахстана</p> <p>2. Теория архитектуры и градостроительства</p> <p>3. Организация, планирование методика НИ в архитект</p>	<p>Жадвал асосида</p>	<p>1. История искусств и культуры</p> <p>2. Психология делового общения/Основы конфликтологии</p> <p>3. Культура речи Риторика</p> <p>4. Компьютерные технологии в дизайне</p> <p>5. Патентование и менеджмент</p> <p><b>Қасбий фанлар:</b></p> <p>1. Проектирование ландшафтных пространств</p> <p>2. Конструирование в дизайне ландшафтной среды</p> <p>3. Инженерно-технологические методы ландшафтного дизайна</p> <p>4. Физиология растений</p> <p>История садово-паркового искусства</p>	<p>Жадвал асосида</p>